

Bi mpefi

Nicholas Rodríguez Mayorga.
Luis González Beltrán.
Oralia Garduño Aldana.
Margarito Chárrez Espino.
Eutiquio Flores Sánchez.

Nzuni
nt'ohñä

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

ÓN DE MATERIALES DIGITALES PARA FORTALECER LAS PRÁCTICAS DE
ra hnini Njunthe rä hyodi Hidalgo; septiembre de 2019. Ko rä mha'ti rä:
nguas Indígenas de la Dirección General de Educación Indígena-DGEI
a-SEP, 'ne rä mfats'i rä Departamento de Educación Indígena de la
o y el Programa de Inclusión y Equidad Educativa (PIEE).

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Dirección para el Desarrollo y Fortalecimiento de Lenguas Indígenas. DGEI.
Subdirección de Promoción de la Lectura y la Lectura en Lenguas Indígenas. DGEI.

Bi mpefi

Nicholas Rodríguez Mayorga.
Luis González Beltrán.
Oralia Garduño Aldana.
Margarito Chárrez Espino.
Eutiquio Flores Sánchez.

Yä yob'ñuu

María del Pilar Rivera Sánchez.
Alfonso M. Díaz Pichardo.

Yä xukä noya

Luis González Beltrán.
Margarito Chárrez Espino.
Eutiquio Flores Sánchez.

Ra 'yob'ñuu bämhña bojä.

Miguel Ángel Gutiérrez Varela.
Dulce Sharahit Rodríguez Mejía.

Gät'ä k'oi

Pablo Miranda Sánchez.

Ka Mĩudi

Te gi pet'hu zi bātsihu, mā gā fuhu nunā yoho nt'udi, habu Doni 'ne Xuua, mā dā ñ'ut'āihu hānja zuni yā nt'ohni hñāhñu ha rā B'atha rā Bot'āhi, habu dā maxkāgihu rā Teñhā 'ne rā Domitsu.

Hānge mā hyoni rā Xuua dā hyandi xā ñho ngetho hingi pädi da hñe'ti 'ne dā 'yofu hñāhñu, dā hñutsi ndunthi ra ts'edi, njabu, dā bādi nu yā nt'ohña hñāhñu ngu ri hñāxtho nu'u t'ofu hñānfo, di to'mhee ge nunā nt'udi xa gi hohu.

PDF
Complete

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ngunsadi, bi mudi bi ñau nuya mfeni
mudi pa, njabu mi mpete ha nu rá
a nuna 'rayo ngunsadi. Ra Xuua bi
yaya nsadi mi häni mä m'et'o.

¡Xuua! ¿Te ngu ga
handatho mā
ngunsadi hee ra
paya?
¿Te ga thotho nu ra
hñängä nt'udi?

iHinda ho!
IHinda ho!

¿Hänja Xuua? Ga'tho
yā ntsits'i 'ne ra
Xahnate yā hojä'l,
¿zäge gi hñei ri
ngunsadi ha kri 'nehe,
'ne nu'u ri ntsits'i?

iHina Donil iHingä
ge'ä, hindi ho na'ä ra
hñähñu! Di munts'i
mā mfeni ngetho
pe'tsa guto ya f'ohña,
ha na'ä ra ngunsadi
haxti 'ñehe honse
kul'a mi f'utkagi

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Ahhh ge'a Xuua! Oxi tu
ri mui, nuje di pe'tse mä
tsits'ithe ha rá ndo'mi 'ra
Ts'intsu' nde 'bu ndee
madi k'äsee 'ne
petkagihe n'a tuui ra
hñaki ra hñähñu 'ne
hänja gä ñähu.

Hää!! Gä juadi rä
ñhuni gä thogi 'ne
gä tsix'i habu bi ja rá
ndo'mi rá ts'intsu'.

Xki dee Donil ¿Ja ri
pongi gä maha gä
tsoñhu ra Domitsu 'ne
Tehña padä 'ñutkägi
gä ña ra hñähñu?

Hää, maha gä
hoñhu, xämhä gä
tsuhu ha ra nguu,
mägä nest'ihihu,
iNxoni Xuua!!

PDF
Complete

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ge ja dä juadi rä
nhñuni.

¿Te gi ja, te gi ja?
¿Hänja xa gí
mafi?

¡Domitsuú,
Domitsuú!

PDF
Complete

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

¡Xki dee
Domitsu!
¡Go nujee!

¡Ki dee, dá pädi
ge go ge'ä'ihu
dá ode ri noya.

¿Te bi
xikägihu?

¡ Dä pumfri ge
nu'i hingi
ñahñu Xuua!

Dä xi'i ge nuyu ma dá
maxkähu ya nt'udi
hñähñu.

¡Doni! ¡Xuua!

¡Habu grí maha, ngu xí gi xonihu!

á mahe gá k'átsi ma dada bi 'yo ra 'befi ha ra huáhi.

Ngetho má dá ñuni, nuje ma gá pefihe nuá di 'medi.

¿Nt'udi hñähñu? Nubye rá xahnate 'nä.

¿Nt'udi hñähñu? Nubye rá xahnate 'nä.

Gri maha gua tsihu ri dada pa dá maxkahu gá xahni ra hñähñu na Xuua.

Hää Xuua hinxä hñei ngu di
neki, 'ramatsuu, 'ne xa gä
thä'thu gä pähu, händi, xä
'ñehni ra tehña thogihu ma
ga mpefihu.

Xki dee xahnate,
nu'ä di ho ngetho
ena ma dä maxkägi.

ja, ja, ja, ñhuputho
Xuua, rá mfats'i ra
Domitsu 'ne ra teñha
ma dä ñ'utkägihu ga
ñahu.

Xki dehuuu.

Xki dee.

Xki dee.

oätsi ge
gä faxu ra Xuua ngetho
ge pa rá ngunsadi, ne
da bädi rá hñähñu pe
xa hñei 'na.

iiNde gä tsoho habu
ri 'ñehe, mä gä
fax'ähee!!

Njabu dä xi'i,
ge nuyu dä
maxkähu.

Hää jamadi.

ä

¿Te rä 'be'ä na'ä hingi pädi Xuua?

Ngetho t'ena, ja ya nt'ohña hñänfo ne n'añ'o yä nt'ohña hñähñu.

ii Ää ge'ä!!

Nuga bi t'ukägi ge nsehe ja küt'a ya nt'ohña a, e, i, o, u.

ii Ää ge'ä!!

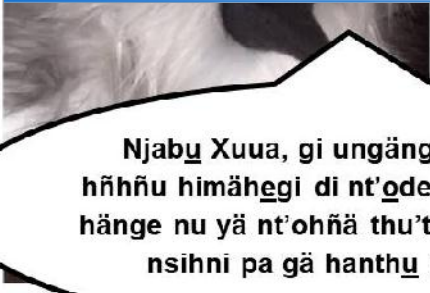

ntode ma n'an o.

Hää Xuua, yä
nt'ohña hñähñu ä,
e, o 'ne rä u.

Hänge bi thutsui mä
'ra yä nt'ohña ne mä
'ra yä nt'ohni, njabu
bi za dä t'ofu ne dä
the'ti rä hñähñu.

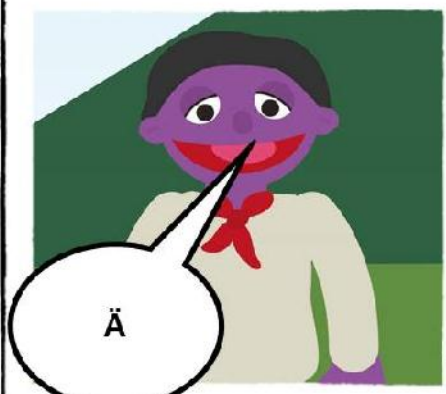
Hää ge mä hyegi, nsehe di 'medi
rä "i", mä n'aa rä "a" thu'tsui
yoho yä nsihni, nu rä "e", "o",
'ne ra "u" nsehe thu'tsui n'a rä
nsihni nga'ti.

Njabu Xuua, gi ungänguenda ge rä hñhñu himähęgi di nt'ode ngu rä hñänfo, hänge nu yä nt'ohña thu'tsuäbi mä n'a rä nsihni pa gä hanthu himähyęgi.

Aah

Nja ngu rä "A" 'mu gä hu'tsuähu yä nsihni ha mä ñä di mpati hänja di nto'de "ä".

Ä

Hingi njabu, 'ñena xä nñ'u ri muí "ä"

Njabu Xuua "ä" rá nzuni ñ'ena gi mää rä "a" ne rä "o"

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

axi
ajo

 ähä
dormir

noya ana.

Hindi nto'de mähyegi ngu di eñhu axi.

Hää mä juäni, hindi nto'de mähyegi, ts'u xä hñei gä manñh.

'Mu gi yopä thä'ti ngunt'ä gi pädi.

Njabu zi bätsi benihu 'mu xä gi thä'ti ma gi ja xä ñho.

E njabu di nt'ode.

Ra nsihni nga'ti rä nt'ohña "e" njabu di nt'ode.

Ngu Njaua Xuua
“e” ngu ‘ñena
gri k’e nja ngu
gi mää rä “ä”.

ji, ji ji. Njabu hina,
ts’otho gi xokä ri
xine ne gi pots’ä ri
jäne ha ri gone.

Di määhu o
di eñhu
enxe.

Enxe.

Ge’ä
Xuua.

efe dā hanthu ge hima hyegi.

Ngu 'ñena dā pādi ge ra "o" 'ne ra "u" 'ñena k'e.

Ja 'na ra mfādi pa dā za gi pādi hānja gi ja nuyu yoho ya nt'ohña.

iii 'Ñena !!!

Hää ja n'a rā mfādi, 'ñena mahyugi ha di nt'ode n'añ'o.

Hää ja yoho hānja gi ja dā nt'ode nuna nth'ohña habu gi tsant'i re ne ooooo ngu dā jui ri xine, njabu dā boni rā ntuni "o".

Nja ngu 'ñena gi mää ra noya ode, Xuua.

Hima hyugi ogi ena obxi.

Aaahhh ja dä päpye.

da som ta nam.

'Ñena di eñhu uti, Xuua.

'Nehe ugi.

Hää, hingi zuni mahyegi ra “u” ‘ne ra u.

Hää nubye dä pädi, xa juadi ya nt’ohña, ma n’a hingi hei gä pädi nu ya noya ‘ne ya nzuni.

Hää Xuua, dä za xa gä thä’tihu.

“a”, “e”, “o”,
“u”

Ge’ää

Nubye hää,
dä pädi da
zä gä
hñahñu, ko
ri nfatsihu.

N'a rä johya
nget'ho di
fax'ähu nu'ä dä
'yot'ä rä 'medi.

Bi ndee Xuua,
maha 'medi gä
hokju mä 'ra
yä 'befi bi
'tsogähu ha rä
ngunsadi.

Maha Döni,
jamädi nä
Domitsu, jamädi
nda Tehña gä
nzenjuathohu.

Ntsontehu 'bu
ja ri pahahu.

Ntsontehu 'bu
ja ri pahahu.

**Gehna ri zi
jä'tsih, gä ena xä
ñho gehnä ri
ndunzahu.**

!Uadij

*Nunä 'bede di
'befa mä 'zaa...*

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Yä bāmhña 'bede : Xuua ne Doni, xa t'ofu ngu hanjä ña, ha ra 'batha ra Bot'āhi ra hyodi Hidalgo, bi thoki ha ra hmunts'a 'bede ñahñu Elaboración de libros digitales, para fortalecer las prácticas de lectura y escritura apoyándonos de los conocimientos cotidianos de los pueblos originarios en lengua indígena", 'ne mä 'raa yä hñaki, bi nthoki 34 yä bixt'ofu bāmhña, Njunthe Soto rá hyodi Hidalgo, ra guto zānā ra jeyā, yom'o 'ret'a mä guto.

